

95

1765/IX/30
χ. Ιωάννη Αδάμη

978/φ 45r
σχ. 94· πρβλ. 102

Απόφαση οριστική. Αγωγή για τον σωφρονισμό ανηλίκου. Προσβολή τιμής προστήσαντος από παράνομη πράξη προστηθέντος. Παρακράτηση μισθού, ως αποζημίωση του προστήσαντος.

// 1765 Σεπτεμβρίου 30 [χ. Θ. Βελλερά]

^{2/} Εἰς τὴν ἄνωθεν παρανομίαν ὅπου ἐτόλμησεν ὁ δοῦλος του ^{3/} ὁ Δῆμος μέσα εἰς τὸ κουνάκι του, ἐπρωτεσταλόγησεν ὁ ἀγᾶς ^{4/} του ὁ κὺρ Δημήτρης Σούφρας, καὶ ἐζήτησεν νὰ τοῦ κάμω-^{5/}μεν σατισφάκτζιο κ(α)τ(ά) τοὺς νόμους, διὰ νὰ παιδευθῇ τὸ ^{6/} παιδί διὰ σωφρονισμόν του, καὶ νὰ ἐξαρκῆται ὁ μπασιᾶς του ^{7/} λογαριάζοντας δίκαια κότα τῆς ῥόγας του ὅλα, νὰ τοῦ πλερώσῃ.

^{8-14/} θωμᾶς βελλεράς νῦν προεστως, Ἰωάν(νης) ἀδάμη, πέτκος πέτρ(ου), Γιάννης μαυρωδῆς [χ. Γ. Ι. Μάρκου], χ(α)τζη πετρ(ου) λουκα, Δημήτρης βόηκ(ου), Γεώργιος Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου). καπετάνος mr.

στ. 4-6 Το αίτημα της αγωγής είναι η επιβολή σωματικής ποινής («νὰ παιδευθῇ») στον ανήλικο εργαζόμενο για να σωφρονισθεῖ.

στ. 7 Το Κριτήριο, αντίθετα, αποφασίζει να παρακρατήσει ο εργοδότης, κατά τη «δίκαιη» κρίση του, ποσοστό του μισθού τού εργαζόμενου, ως αποζημίωση για την προσβολή που του έκανε. Η αξιόποινη πράξη μετατρέπεται από το Κριτήριο, σιωπηρά, σε αδικοπραξία, διότι προφανώς δεν υπήρχε έννομο συμφέρον του ενάγοντος για την ποινική αξίωση, η οποία είχε ήδη παραπεμφθεῖ στο αρμόδιο δικαστήριο.

96

1765(;)/X/16
χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

978/φφ 45v-46r

Θέσπισμα πειδαρχικό. Συνυποσχετικό για τους όρους διεξαγωγής του λιανικού εμπορίου. Αδέμιτος ανταγωνισμός. Πρόσληψη μαθητευόμενου/υπαλλήλου.

// 176[3]<5> τῇ 16 [8](Οκτω)βρίου ἰδοῦ σημ(ει)ώνωμεν ἡμ(εῖ)ς οἱ εὗρισκόμενοι πραγ^{2/}ματευτάδες, μπακάλιδες καὶ οἱ ἐπίλοιποι, τό πῶς ἐσυ-

νάχ:³/θημεν τήν σήμερον, ὅλοι κοινῶς, διά κάποιαν εὐλογον αἰτίαν ⁴/ ὅπου (εἶ)ταν καί ἀπό ἀρχήτερα στεραιωμένη, καί ἐπροτεστολογί:⁵/σαμεν, διά νά κρατοῦμεν (εἰ)ς τό ἐξῆς τό δέσιμον τοῦτο. ἤγουν ⁶/ ἀπό τήν σήμερον, νά μήν (εἶ)ναι δεληματάρης κανένας ⁷/ ἀπό λόγουμας, μικρός ἢ μέγας, ὅπου ἔχει πράγμα διά:⁸/ πούλιμα, κάντε μπακαλικόν ἤγουν λεμόνια καί ἔτε:⁹/ρα παρόμοια μπακαλικά, νά τά δίδῃ (εἰ)ς ξέν(ους) ἀνδρώπ(ους) ¹⁰/ νά τοῦ τά πουλῇ, ὡσάν εἰς παιδιά ὅπου δέν κρατοῦνται ¹¹/ ἀπό τήν Κομπάνιαν καί ἔτερους ὁμοί(ου)ς, ἀλλά κάθε ἕνας ¹²/ νά πολῇ τό πράγματος, ἢ ὁ ἴδιος, ἢ μέ τόν υἱόν του, ἢ μέ τόν δού:¹³/λον του ὅπου τόν δουλεύ(ει), καί ὅχι νά τόν ἔχ(ει) 1 ἢ δύο μῆνες ὅσον ¹⁴/ νά πουλήσῃ τό πράγματος, διά νά μήν ζημιόνωνται ἐκ(εἰ):¹⁵/νοι ὅπου βαστοῦν ἐργαστήρια μέ βαριά ἔξοδα. ὅσοι δέ ¹⁶/ δέν ἔχουν ἐργαστήρια καί φέρν(ουν) πράγμα νά (εἶ)ναι ὑπόχρεοι ¹⁷/ νά προσφέρουν τό πράγματος πρῶτον (εἰ)ς τούς ἐργαστηριώτας κ[αί] || (εἰ)ς ὅλην / τήν κοινό/τητα || ¹⁸/ καί ἄν δέν ἤμπορέσ(ουν) νά συμφωνήσ(ουν), τότες νά τό πουλοῦν ¹⁹/ μέ τούς ἰδίους τους ἀνθρώπους ὡς ἄνωθεν. κανένας ὅμως ²⁰/ νά μήν (εἶ)ναι ἐλεύθερος οὔτε μέ τούς ἰδίους ἀνθρώπους του ²¹/ νά κάθεται νά πουλῇ (εἰ)ς τά σταυροδρόμια, καί ἀπό κάτω ²²/ (εἰ)ς τόν τούρνον καί (εἰ)ς τά σοκάκια ἀλλ οὔτε (εἰ)ς τό τρανό τό παζάρι. ²³/ ὁμοίως καί (εἰ)ς μερικούς θλάχους καί ἔτερους ὅπου ἔως τώρα ἐπολοῦ:²⁴/σαν λεμόνια, σίκα καί ἔτερα. (εἰ)ς τούς ἄνωθεν τόπους, νά μήν (εἶ)ναι ²⁵/ ἐλεύθερος κανένας ἀπό ἡμᾶς νά τούς δώσῃ πράγμα, νά τό ²⁶/ πουλήσ(ουν) μέσα (εἰ)ς τό κάστρον μακάρι νά τό πληρώσ(ουν) καί μέ ²⁷/ δυπλήν τιμήν. καί ὅποιος τολμίσῃ νά παρέβῃ τά ἄνωθεν ²⁸/ γεγραμμένα ὅλα, ὅσαις φοραῖς καί ἄν ἀγρικηθῇ, νά ²⁹/ ἔχῃ νά γγλομπίζεται ἀπό φιορίνια (εἰ)κοσι τέσσαρα. ³⁰/ ὅθεν ὑπογράφομέσθεν ὅλοι μέ τό ἰδιόνμας χέρι τό πῶς ³¹/ δεληματικῶς τό ἔστερξάμεν. καί τό βεβαιώνωμεν // ἢ ὅπισθεν γγλόμπα νά (εἶ)ναι τῆς κομπάνιας ὅλη. πρὸς τοῦ:²/τοις γράφωμεν καί αὐτό τό πῶς ὅποι(ος) εἰς τό ἐξῆς ἔχει νά στιχήσῃ ³/ δούλον νά μήν τόν στιχίσῃ δίχως τήν (εἶ)δυσιν τοῦ προεστοῦ ⁴/ καί ἄν κάμνῃ τό ἐνάντιον νά ὑπόκ(ει)τε (εἰ)ς τήν ἄνωθεν γγλό⁵/μπαν.

⁶⁻²⁰/ 1 θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστὼς στέργω τά ἄνωθεν, 2 Ἰωάννης Ἀδάμη νοτάρ(ος) τῆς Κομπάνιας στέργω [μον.], 3 Πέτκος πέτρ(ου), *στρέγω τά ἄνωθεν mpr* [*χ. Γ. Ι. Μάρκου], 4 Ἰωάννης Θεωδωράνου τζήνγγ(ου) στρεγώ τά ἄνωθεν mpr, 5 Γιάννης μαυρωδῆς στρέγω τά ἄνωθεν mpr [χ. Γ. Ι. Μάρκου], 6 διμιτρι σουφρα στρεγώ τάνωθεν, 7 χ(α)τζη Πετρ(ου) λουκα, 8 Δημήτρης βόηκου στρέγω τὰ ἄνωθεν, 9 Κυρήτζης χατζῆ τύχου, 10 ε(ου) βασηλε Πακαν(ου), 11 πασχάλης στοῖου, 12 γεόργι(ος), δημητρί(ου) mpr, 13 Παλαιολόγης Δημητρί(ου) mprw, 14 ναστος διμιτρίου, 15: Γέωργιος Ἰωάνν(ου) Μάρκ(ου) καπετάνος mpr.

Το θέσπισμα εξειδικεύει τους όρους διεξαγωγής του λιανικού εμπο-

ρίου για τα εισαγόμενα είδη μπακαλικής, με στόχο την αποτροπή του αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των μελών, όπως και μεταξύ αυτών και «ξένων» ή «τοπικών» εμπόρων. Πρόκειται για ρυθμίσεις που είχαν αποφασισθεί και για άλλα είδη σε παλαιότερα δεσπίσματα¹, τα οποία φαίνεται ότι είχαν ατονήσει. Το πρόστιμο όμως είναι πολύ μικρότερο από εκείνο που προβλεπόταν προηγουμένως.

Το δέσπισμα («δέσημον») παρουσιάζει ίσως περισσότερο ενδιαφέρον για τη διαδικασία που ακολουθούνταν: αίτημα μερικών μελών («έπροτεστολογίσαμεν») στο Κριτήριο ως όργανο διοικήσεως, συζήτηση, απόφαση και υπογραφή από τους παρευρισκόμενους, με τη μορφή συνυποσχετικού («στρέγω τὰ ἄνωθεν»)².

1. Πρβλ., ενδεικτικά, Θ. 12(1655), 24(1680), 38(1723) § 6, 39(1723) § 3, 46 (1746) π.χ. §§ 10, 19, 21 (ΕΚΣ, σσ. 275-276, 294-295, 336, 338, 358, 361-362).
2. Βλ. ό.π., σσ. 161-167.

97

1765/X/19

978/φ 46v

χ. Θωμά Βελλερά

Πρακτικό. Πώληση επί πιστώσει. Εκτέλεση συμβάσεως.

//

1765 ὀκτωμβρίου 19

²/ Έπροτοστολοῖσεν ὁ Γγιούλα Βότα διὰ δύο μουλάρια ὁποῦ ἐπούλισεν τοῦ κύρ ³/ Νικόλα Φυτόκη διὰ F 32 καὶ τοῦ ζητᾶ τὰ ἄσπρα. ὁ Κύρ Νικόλας ἀποκρίνεται ⁴/ ὅτι ἀπὸ αὐτὸν τὸν {ᾱ}Γγιούλα δὲν τὰ ἐπῆρεν ἀλλὰ ἀπὸ τὸν Ἄντζγγιργι καὶ ἔτζη ⁵/καμαν παζάρι ἕως νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ <M>πρασοβὸν νὰ τοῦ δώσῃ τὰ <μ>πάνια καὶ ἔτζη δέν ⁶/ τοῦ δίδῃ τίποτες αὐτουνοῦ ἀλλὰ τοῦ Ἄντζγγίργι.

⁷/ θωμᾱς βελλεράς νῦν προεστῶς, γιανίς μαβροδι.

στ. 4-5 Ένσταση του εναγομένου ότι ο ενάγων δεν νομιμοποιείται ενεργητικά, διότι η σύμβαση καταρτίσθηκε με άλλο πρόσωπο και το τίμημα δεν είναι ακόμη απαιτητό.